

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

PRORAČUNSKA TRANSPARENTNOST ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA: STUDENI 2019. – TRAVANJ 2020.

Zagreb, 1. srpnja 2020. – Institut za javne financije predstavio je rezultate šestog ciklusa istraživanja proračunske transparentnosti hrvatskih županija, gradova i općina.

Prosječna proračunska transparentnost svih 576 lokalnih jedinica – izražena brojem ključnih lokalnih proračunskih dokumenata objavljenih na njihovim mrežnim stranicama – je 4,1 od mogućih 5. Svake se godine objavljuje sve više proračunskih dokumenata, pa ovogodišnji prosjek županija iznosi 4,9, gradova 4,5, a općina 4. Međutim, usprkos vrlo dobrim prosjecima i ohrabrujućim trendovima, još uvijek se oko 20% lokalnih jedinica ne pridržava čak ni zakonom propisane objave sva tri dokumenta, a 41% ne slijedi preporuku Ministarstva financija i ne objavljuje dva dodatna dokumenta. Premda sama objava proračunskih dokumenata ne znači apsolutnu transparentnost, mora se i propisivati i poticati kao inicijativu ka višim razinama transparentnosti, neophodnim za sudjelovanje građana u proračunskom procesu i kontroli prikupljanja i trošenja javnih sredstava. Sve dok proračunska transparentnost ne bude zakonski adekvatno regulirana i dok nadležna ministarstva ne budu provodila primjerene kontrole, građani će uglavnom ovisiti o dobroj volji lokalnih vlasti, koje – kao što se vidi iz dosad postignutih poboljšanja – uistinu ima u sve većem broju lokalnih jedinica.

Priznanje Instituta za objavljenih pet proračunskih dokumenata ove godine dobiva 18 županija, 87 gradova i 201 općina.

U odnosu na [istraživanje iz 2019.](#), najviše su se popravile, s nule na peticu, općine Pašman, Prgomet, Privlaka (iz Vukovarsko-srijemske županije) i Zmijavci. Najviše su se „pokvarile“ (imaju tri dokumenta manje nego lani) općine Cerna, Gundinci, Kolan, Lanišće, Podravska Moslavina, Strahoninec, Sveti Filip i Jakov, te grad Križevci.

Valja pohvaliti lokalne jedinice koje su u svim dosadašnjim ciklusima objavile svih pet dokumenata - Krapinsko-zagorsku, Šibensko-kninsku, Varaždinsku i Zadarsku županiju, te gradove Buzet, Osijek, Pazin, Pulu, Rijeku, Slavonski Brod, Vodice i Zagreb. Ni jedna općina nije u svim ciklusima objavila svih pet dokumenata, a jedna – Galovac – ni u jednom od ciklusa nije objavila niti jedan od traženih dokumenata. U ovom ciklusu, niti jedan dokument nisu objavile općine Galovac, Gorjani, Karlobag, Kolan, Podbablje, Sveti Filip i Jakov, Vrbje.

Valja istaknuti transparentne općine s manje od pet stotina stanovnika (Civljane, Ribnik i Lećevica) i transparentne općine s godišnjim proračunskim prihodom manjim od 2.000 kn po stanovniku (Klenovnik, Bedekovčina, Vidovec), te transparentne gradove s godišnjim proračunskim prihodom nižim od 3.000 kn po stanovniku (Duga Resa, Oroslavje, Dugo Selo i Zlatar).

Proračunska transparentnost podrazumijeva uvid u potpune, točne, pravovremene i razumljive proračunske informacije. Na temelju njih, građani se mogu angažirati i utjecati na efikasnost prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava, odgovornost Vlade i vlasti lokalnih jedinica, te na smanjenje mogućih koruptivnih radnji.

Transparentnost je mjerena brojem objavljenih ključnih proračunskih dokumenata na mrežnim stranicama lokalnih jedinica u razdoblju studeni 2019. – travanj 2020. To su: godišnje izvršenje proračuna za 2018.; polugodišnje izvršenje proračuna za 2019.; prijedlog proračuna za 2020.; izglasani proračun za 2020. i proračun za građane za 2020. Budući da se promatra dostupnost pet proračunskih dokumenata, razina transparentnosti može se kretati od 0 do 5. U obzir su uzeti samo dokumenti koji su bili dostupni u navedenom razdoblju i to na dan pretraživanja mrežne stranice, ali ne i naknadno objavljeni dokumenti.

Na mrežnim stranicama Instituta za javne financije objavljena je **interaktivna karta** s podacima o svim županijama, gradovima i općinama. Istraživanje je provedeno u sklopu projekta „**Isplati li se transparentnost? Politički i socioekonomski učinci transparentnosti proračuna lokalnih jedinica u Hrvatskoj**“ koji financira Hrvatska zaklada za znanost.

Katarina Ott je naglasila kako je „proračunska transparentnost i inače neophodni preduvjet za kvalitetno upravljanje javnim sredstvima, no u doba krize izazvane koronavirusom (a u Zagrebu i okolici i potresom) koja će neminovno utjecati na brojna odstupanja od uobičajenih proračunskih prihoda i rashoda, postaje još i značajnijom. Izvanredne okolnosti u kojima se – gotovo preko noći – donose vrlo krupne odluke ne smiju biti opravdanje za nedovoljnu transparentnost, jer će dugoročno utjecati na efikasnost i pravednost, na ekonomske, društvene i političke okolnosti, a time i na blagostanje svih građana. Kako će se doći do dodatnih sredstava, kako će se i u koje svrhe utrošiti, tko će od njih imati koristi, a tko će snositi troškove – sve su to pitanja na koja će se moći odgovoriti samo uz transparentan pristup proračunskim informacijama.“

Osoba za kontakt: Mihaela Bronić (E: mihaela.bronic@ijf.hr, ured@ijf.hr ili T: 01/4886-444).

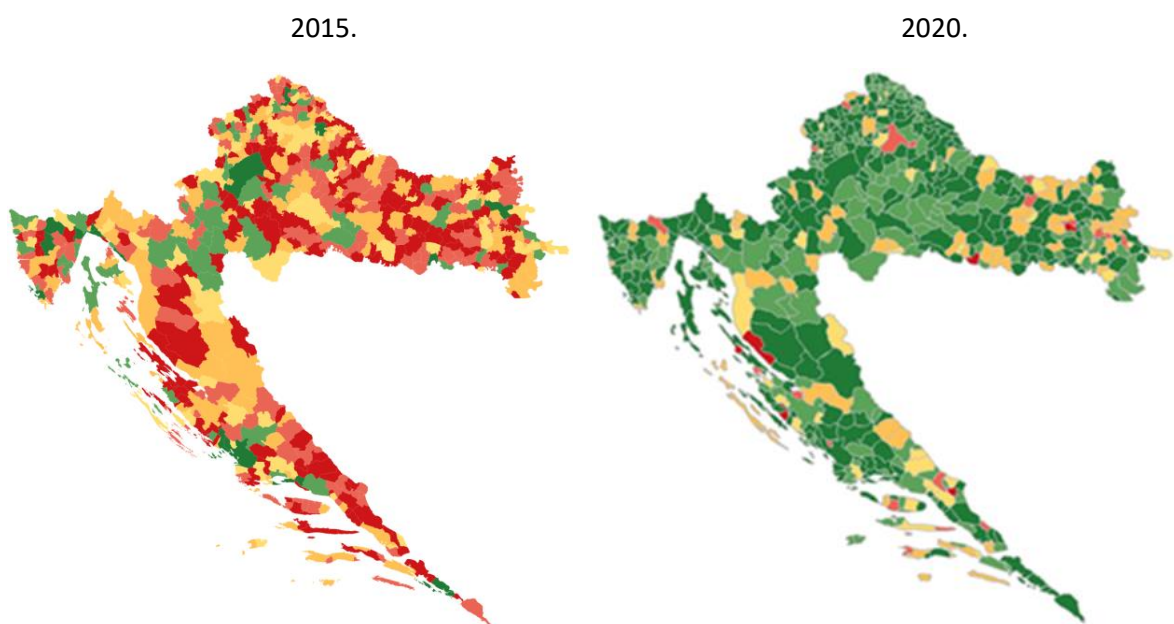
* * *

Institut za javne financije koji ove godine slavi pedesetu godišnjicu, javni je znanstveni institut u kojem znanstvenici izučavaju ekonomiku javnog sektora. Uz aktivno bavljenje znanošću, brojne projekte i **istraživanja**, znanstvenici Instituta redoviti su članovi povjerenstava, radnih i savjetodavnih tijela Vlade, Sabora i ministarstava RH, te aktivni sudionici međunarodnih inicijativa i organizacija. Institut uz stručne i znanstveni časopis *Public Sector Economics* objavljuje **newslettere** i **aktualne osvрте** koji – uz **vodiče za građane** – promiču transparentnost javnog sektora, odgovornost vlasti, proračunsku pismenost i participaciju građana, a široj javnosti omogućuju bolje razumijevanje ekonomike javnog sektora.

Razina transparentnosti županija 2015. i 2020.

Razina transparentnosti gradova i općina 2015. i 2020.

Razina transparentnosti

Preuzimanje karata dostupno na: <http://www.ijf.hr/transparentnost/>